Az elegancia nem jelent pazarlást, csak helyesen kell megválasztani a beszerzés idejét és helyét!

A közönség általában, de a hölgyek különösen szeretnek szépen öltözködni. Az elegáns öltözködés főkelléke, különösen ősszel és télen a szörme és a bunda. *Rosmann Dávid Kárász-uccai szörmeáruháza és raktára* valóságos tárháza a szebbnél-szebb szörméknek és egész garmadák állanak, nutria, perzsa, seal, silskin és mindenféle elképzelhető kabátokból a legujabb párisi divat szerinti kivitelben. Kabátokra való prémekből és anyagokból a legpompásabb bundák és prémezések készülnek a kitünő hirü mühelyben. Ugyszintén városi bundák bélelése és gallérozása.

30 jazig, 139 gepida, 238 korai magyar sirt tárt fel nyolcvan nap alatt Móra Ferenc

Csodálatos leletek 426 sirban

(A Délmagyarország munkatársától) Másfélezeréves ősök birodalmában jár-kel hónapok óta **Móra** Ferenc, az országos nevü iró, a szegedi muzeum igazgatója. **Kiszomborban** ásat három hónap óta és ezalatt a nagyon rövid idő rég letünt világok ékes nyomait hozta felszinre. Közel **félezer sirt** ásatott fel Móra Ferenc, aki szerényen csak annyit mond, hogy »**csak megmenteni akarta**« a sok csodálatos leletet, amelyeket napnap után gyüjtött össze a feltárt sirokból.

A muzeum irodája tele van az értékes régiségekkel, amelyek sok kérdésre adnak majd magyarázatot a történikusoknak és az archeologusoknak, mert »**ez az ő dolguk**« — mondja **Móra** Ferenc. Aligha leszünk indiszkrétek azonban, ha lejrjuk, hogy a legjobb történiai munkát, a legbecsesebb archeológiai feljegyzéseket ő maga fogja monografiába szedni. Alig kétséges, hogy ez a munka uj firányt szab majd a történetirásnak, hiszen ha szabad itt ezzel a szóval élni.

egyenesen szenzációsak Móra Ferenc kiszombori leletei.

Hosszu meséje volna annak, hogyan jutott oda Móra Ferenc és mi adta meg az impulzust, hogy éppen a Maros és az Aranka árterületén kezdjen ásatni. Messze kilométerekre huzódó földgerinc fekszik Kiszombor mellett, jobbról-balról vizek és ezen a gerincen koronázta olyan siker Móra kutatásait, ami magyar régésznek nem igen jutott.

1200 négyszögölnyi az a terület, amelyen eddig

426 sirt tárt fel Móra Ferenc.

Bronzkori falu felett csodálatos véletlen folytán három népfaj temetkezett itt:

a gepidák, a jazigok és a honfoglalás utáni magyarok.

Harminc jazig sir került napfényre, azé a népé, amelynek nemzetségével még ma sincsen tisztában a történelem. Afféle lovas nomád nép volt, akik Krisztus születése körüli időkben szállta meg az Alföldet.

Százharminckilenc gepida sirt

talált Móra Ferenc. A gepidák germán nép volt, a gót vandálcsoporthoz tartozott. Ott laktak valahol az Alduna mentén még a hunok előtt. Attilával vivtak szörnyü és véres harcokat, amig a hun király meg nem hóditotta őket. Attila halála után felszabadultak, elfoglalták Erdélyt, 200 évig voltak urai és onnan szivárogtak le a Maros mentén a Tiszáig. Annak dacára, hogy a gepidákat később az avarok és longobárdok összetörték és csaknem teljesen megsemmisitették, egyes gepida-szigetek a Tiszántul egészen a magyar honfoglalásig fentartották magukat, amit igazol az a körülmény — és a történelem szempontjából ez a legfontosabb —, hogy **Móra talált gepida-sirok t korai Árpádkorabeli magyar sirokkal vegyesen.** Az eddig feltárt gepida-sirokban nem találtak érmeket és most

ezek a kiszombori gepida-sirok az elsők, amelyekben érmeket találtak,

többek között I. Anasztázius császár aranyérmét, aki Krisztus után 500. körül uralkodott.

Aminthogy ez az eddig feltárt legnagyobb gepida temető,

legnagyobb a feltárt korai magyar temető is.

238 sirt ásott ki Móra Ferenc, a legtöbbjében I. Endre és Szent László érmeivel.

A jazigok nem nagy gonddal és nem tulságosan mélyen temetkeztek. Csontvázaik örlöttkávészerüen vannak szétmálva. Annál körültekintőbbek voltak a gepidák. Még egy kis gyermeknek is 2 méter mély, 2 méter széles és 3 méter hosszu sirt ástak. A magyar sirok szintén felületesek. Negyven centiméternyire is találtak sirokat, de egy méternél mélyebbre nem mentek le.

Móra Ferenc vagy

300 koponyát küld most egyszerre az antropologiai intézetnek,

amely ilyen bő kollekciót fennállása óta egyszerre még sohasem kapott. A koponyák között van egy torzitott is, régi **barbárszokás** bizonyitékaképen, mert sokszor megtörtént, hogy a kis gepida atyafiak koponyáját még csecsemőkorukban zsindelyekkel hátrafelé nyomták, Isten tudja miért.

A ritka leleteket még fokozottabban értékesebbé teszi a sok eddig teljesen ismeretlen tipus.

Mind a három feltárt temetőt érdekesen jellemzik a leletek.

A jazig sirokban

töméntelen a gyöngy.

Volt olyan sir is, amelyikben nem kevesebb, mint **7000 gyöngyöt** szedtek össze. Nem a jazigok készitették ezeket a gyöngyöket, a rómaiakkal kereskedtek és ugy hozták be a nyilván Alexandriában és Autiochiában üvegből, borostyánból, calcedonból, vagy carneolból (utóbbi kettő féldrágakő) ké szült gyöngyöket. Üvegpoharak és a római terra sigillitából készült edényfélék a kor kézmüiparának fejlett bizonyságai.

Amint a jazig-sirokat a gyöngy jellemezte, ugy a gepida-sirok jellegzetes vonása a **fésü.**

A szegedi muzeum 40 éves fennállása óta egyetlen ilyen gepidafésüt szerzett, a most feltárt sirokból egyszerre 50 került felszinre.

A fésün kivül remekmüvü fibulák is kerültek elő. A mai »**sicherheits tük**« ősei bronzból, aranyozva zománccal diszitve némelyike cizellált finomságu, bizonyos, hogy nemcsak a tudományos világ ámulatát vivják majd ki, de a nagyközönség is csodálattal fog megállani a gyönyörü leletek előtt. A maga nemében unikum egy fibula, amely tisztára **harapófogó** alaku.

Elipszikus alaku csattok vasból, bronzból, ezüstből, kardok,

a női sirokban borostyán orsók, közöttük egy olyan, aminőt még eddig nem találtak.

A magyar sirok a korai magyar kereszténység idejéből valók. Ezt bizonyitja, hogy a telepesek keresztbe font karokkal feküdtek. Nagyon érdekes, hogy azért a pogány temetkezési szokásokról csak nem tudtak teljesen leszokni:

a lófej ott van eltemetve a kengyellel.

Végül az ékszerek egész halmazáról magyarázza Móra eredetüket. Némelyiken rajta az Ázsiából hozott keleti motivum.

Betétes üveggyöngyök, átfurt kauri pénzcsigák, 32 darab aranyozott ezüstpityké,

amelyeket nyakban viseltek, három ametiszt gyöngy a honfoglalás idejéből, nyakperecek hármas ezüstözött bronzfonással, karperecek; halántékkarikák, amellyel a hajat leszoritották. Keresztény vonatkozásu két emlék: **egy bizánci stilusu bronzkereszt** sárga kővel, Konstantinus Porfiuegenetusnak, az első görög császárnak ezüst érme, Krisztus mellképével aranyozott glóriával. Egy kis halott mellén finomművü bronzkoszorut találtak. Találtak 14 darab ezüstgyürüt, közöttük három különösen érdekes pecsétgyürü kiterjesztett szárnyu sasmadárral.

— **Aki akarja akár turulmadárnak is nézheti...** — mondja Móra.

Elfárad a szem a tenger látnivalóba! Pedig mi minden fog még kikerülni a sirokból. 80 méter széles ez a temető, de **se az eleje, se a vége nincsen még meg.** Az idén már elég volt a munkából, a jövő tavasszal megtalálja Móra a temető elejét és végét is.

Legutoljára maradt a legérdekesebb magyarázat.

Koporsót nem találtak.

Ezek a régi népek **nem temetkeztek koporsóba.** A holttesteket gyékénybe csavarták és ugy földelték el. A záróakkord csattanós: **a szatymazi szomszédok még a hetvenes években is temetke t k suttyomban a szatymazi dombok alá, csakugy, mint őseik ezelőtt ezer évvel.**

És Móra siet. Az ásatásokban nem lesz szünet. A nyugat máris felfigyel a magyarországi leletekre és sürgeti a népvándorlási emlékek feltárását. Amennyire csak lehet, meg kell előzni őket. **Szegedi érdek és magyar érdek.** (g.)

Ne mulassza el, ha
BUDAPESTRE
megy, felkeresni a
„BOHÉM" MULATÓ-t
VII., Rákóczi ut 36. sz.
Világvárosi müsor. B. 87
Naponta kezdete 10 órakor.
Kávéházi italok. Belépődij nincs.

927
Szombaton a Munkásotthon tánciskolájában vendégest.
Jazz-band. A tánctanfolyamok 15-én kezdődnek Révész Béla tánctanár vezetésével
Beiratkozni a táncestéken lehet.

4 szó!
Rubin kárpitos munkája jó!
Kossuth Lajos sugárut 8. Telefon 14—65.
Kedvező fizetési feltételek. 970

Már kapható
az I. huzásra
Osztálysorsjegy
PETŐ ERNŐ főárusitónál
Szeged, Széchenyi tér 3.
Egész 20·— P, fél 10·— P, negyed 5·— P. 952

A szegediek találkozó helye
142
Budapest legelsőrendü, modern családi szállója az
IstvánKirály-szálloda
VI., Podmaniczky ucca 8.
Mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás, modern berendezés, központi fütés, melegvizszolgáltatás, lift.
Napi teljes pensió 8 pengőtől.
A nyugati pályaudvar közelében.

☛ **Fogfájás ellen a legbiztosabb szer a NEOKRATIN,**
egy capsula elegendő, hogy a legmakacsabb fájást azonnal megszüntesse. B61 Minden gyógyszertárban kapható.

Tegyen próbarendelést, vagy eszközöljön egy vásárlást s meggyőződik a Metzger-cipők tartósságáról
Feketesas-u. 16. Keleti-palota. 655